

POSTANOWIENIE

Dnia 14 grudnia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Michał Laskowski

w sprawie **P. M.**

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

w dniu 14 grudnia 2017 r.

na posiedzeniu w przedmiocie zażalenia skazanego

na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 23 sierpnia 2017 r., II AKa [...]

o odmowie przywrócenia terminu do złożenia wniosku o sporządzenie na piśmie i
doręczenie uzasadnienia wyroku

postanowił:

**uchylić zaskarżone postanowienie i przekazać sprawę Sądowi
Apelacyjnemu w (...) do ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 6 lipca 2017 r., II AKa [...] utrzymano w mocy wyrok Sądu Okręgowego w G. z dnia 30 listopada 2016 r., IV K [...] skazujący P. M. za czyny z art. 197 § 3 i in. k.k.

W dniu 11 sierpnia 2017 r. do Sądu Apelacyjnego w [...] wpłynął wniosek obrońcy skazanego o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie wyroku z uzasadnieniem. We wniosku podniesiono, że niezłożenie wniosku w terminie było konsekwencją zaniechania adwokata pełniącego uprzednio funkcję obrońcy z urzędu.

Postanowieniem Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 23 sierpnia 2017 r., II AKa [...] odmówiono uwzględnienia tego wniosku, w uzasadnieniu wskazując, że uprawdopodobnienie okoliczności uzasadniających przywrócenie terminu obciąża

wnioskującą stronę. Dalej podkreślono, że skazany zrezygnował z obecności przy ogłoszeniu wyroku, gdzie miało miejsce pouczenie o terminie i sposobie wniesienia kasacji, oraz że jako strona postępowania miał obowiązek dochowania należytej staranności o dbałości o własne interesy. Zauważono, że skoro skazany nie zrozumiał sensu wezwania do uzupełnienia braku formalnego, winien był skontaktować się z sekretariatem Sądu, bądź przybyć do Sądu osobiście. Podniesiony we wniosku sposób wniesienia przez obrońcę z urzędu o uzasadnienie wyroku (przesłanie do Sądu pisma wnoszonego imieniem samego skazanego, lecz bez podpisu) nie został przez Sąd Apelacyjny uznany za zaniechanie. Na postanowienie to zażalił się skazany, podnosząc w zażaleniu, że niedochowanie terminu nastąpiło z powodu niemożności skontaktowania się z obrońcą z urzędu. Podniósł też, że w myśl ustaleń z obrońcą wniosek miał być złożony przez obrońcę „osobiście”, a obrońca skontaktuje się ze skazanym po otrzymaniu uzasadnienia wyroku. W konkluzji wskazał, że niedochowanie terminu nastąpiło z winy obrońcy z urzędu, co należy uznać za przyczynę niezależną od strony i wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia i przywrócenie przedmiotowego terminu.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Zażalenie zasługuje na uwzględnienie.

Okolicznością bezsporną jest, że w terminie 7-dniowym od ogłoszenia wyroku ani skazany, ani adwokat D. K., pełniący w postępowaniu obowiązki obrońcy z urzędu, nie złożyli wniosku o sporządzenie i doręczenie wyroku Sądu odwoławczego z uzasadnieniem. Jednak wydając zaskarżone postanowienie pominięto okoliczność kluczową dla oceny procesowej sytuacji skazanego, mianowicie nie wyjaśniono należycie, czy niezłożenie tego wniosku w terminie nie było wynikiem zaniedbania ze strony obrońcy. Zgodnie z orzecznictwem sądowym, fakt korzystania przez skazanego z obrońcy może mieć istotny wpływ na ocenę jego sytuacji. Przyjmuje się bowiem, że zawinione niedotrzymanie terminu zawitego przez obrońcę jest przyczyną niezależną od oskarżonego, uzasadniającą przywrócenie mu tego terminu. Podkreśla się również, że nieuprawnionym jest zakładanie, że oskarżony niejako nie licząc na dokonanie odpowiednich czynności procesowych przez swego obrońcę, powinien je podejmować sam z zachowaniem stosownych terminów. Z przepisu art. 86 § 2 k.p.k. wynika bowiem jedynie, że

działania obrońcy nie wyłączają działań samego oskarżonego, nie zaś, że oskarżony jest zobligowany do działania zawsze samodzielnie i niezależnie od działań swego procesowego zastępcy. Stanowisko przeciwne byłoby sprzeczne z istotą instytucji obrońcy, opierającej się na zaufaniu osoby reprezentowanej do jej procesowego przedstawiciela (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 18 marca 2015 r., III KZ 31/15, LEX nr 1734691 i z dnia 10 stycznia 2000 r., IV KKN 32/99, LEX nr 39913).

Tymczasem zarówno z treści wniosku o przywrócenie terminu, pochodzącego od obecnego obrońcy skazanego, jak i z treści zażalenia, wynika jasno, że skazany winą za utratę terminu obciąży byłego obrońcę z urzędu, który rzekomo zapewniał skazanego, że złoży osobiście wniosek o uzasadnienie wyroku i skontaktuje się z nim po otrzymaniu tego uzasadnienia, nadto wbrew uzgodnieniom ze skazanym złożył wniosek sygnowany imieniem skazanego, pozbawiony podpisu, co skutkowało niezrozumiałym dla skazanego wezwaniem do uzupełniania tego braku formalnego. Dla należytego rozstrzygnięcia tych kwestii niezbędne jest bliższe zbadanie okoliczności niedochowania terminu do złożenia wniosku o uzasadnienie w tym postępowaniu. Zdaniem Sądu Najwyższego, bez zapoznania się ze stanowiskiem obrońcy i wyjaśnienia okoliczności wpłynięcia niepodpisanego wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku, w tym uzgodnień stron co do takiego działania obrońcy z urzędu, a także bez ustalenia, jaki wpływ na niedochowanie terminu miała rzekoma niemożność skontaktowania się z obrońcą z urzędu, nie można rozstrzygnąć, czy w sprawie nie powstała przyczyna uzasadniająca przywrócenie terminu, którego domaga się skazany w zażaleniu. W takim stanie rzeczy niezbędne stało się uchylenie zaskarżonego zarządzenia i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu w [...] do ponownego rozpoznania.

Wobec powyższego orzeczono jak w sentencji.